

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Mirosław Wróblewski

Do druku nr 1810

Warszawa, 26-11-2025

DPNT.401.401.2025.WL.OJ

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-III. 020. 284. 12. 2025*

Data wpływu *27.XI.25r.*

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP**

**Kancelaria Sejmu RP
ePUAP
/KSRP/SkrytkaESP**

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 3 października 2025 r. znak: SPS-III.020.284.6.2025, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², uprzejmie informuję, że do przedstawionego **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora oraz ustawy o Straży Marszałkowskiej** (druk nr 1810), dalej: projekt, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zgłasza następujące uwagi.

I. Uwagi ogólne.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ma on na celu **umożliwienie przeprowadzenia badania posła lub senatora w celu ustalenia zawartości w**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: rozporządzenie 2016/679.

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

organizmie alkoholu przy użyciu urządzeń elektronicznych dokonujących pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

Informacje o obecności w organizmie osoby fizycznej alkoholu, nawet mające charakter ogólny, stanowią dane osobowe³ dotyczące zdrowia w rozumieniu art. 4 pkt 15 rozporządzenia 2016/679⁴. Ponadto, motyw 35 rozporządzenia 2016/679 wskazuje, że pojęcie danych o stanie zdrowia należy rozumieć szeroko. Zgodnie z tym motywem, „do danych osobowych dotyczących zdrowia należy zaliczyć wszystkie dane o stanie zdrowia osoby, której dane dotyczą, ujawniające informacje o przeszłym, obecnym lub przyszłym stanie fizycznego lub psychicznego zdrowia osoby, której dane dotyczą (...)”.

Administrator, który na podstawie projektowanych przepisów będzie przetwarzał dane o zdrowiu osoby fizycznej w postaci informacji o obecności w organizmie pośła lub senatora alkoholu, będzie przetwarzał dane szczególnych kategorii, wskazane w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679⁵. Wykonywanie jakichkolwiek operacji na takich danych wymaga spełnienia warunków określonych w art. 9 ust. 2 rozporządzenia 2016/679. Szczególne kategorie danych, mocą przepisów rozporządzenia 2016/679, poddane są bowiem szczególnemu reżimowi przetwarzania, co oznacza, że powinny być one chronione w sposób specjalny, w odróżnieniu od pozostałych kategorii danych tzw. zwykłych. Co do zasady zabrania się zatem przetwarzania – wyodrębnionych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 – szczególnych kategorii danych osobowych, uznając, że wymagają one, właśnie ze względu na swój szczególny charakter, podwyższonych standardów ochrony. Z tego względu – wyjątkowo – dopuszcza się ich przetwarzanie, o ile spełniony jest jeden z warunków z art. 9 ust. 2 lit a)-j) rozporządzenia 2016/679, tj. z zamkniętego katalogu sytuacji ściśle przewidzianych tymi przepisami. Podwyższony standard ochrony tej kategorii danych wprowadzony jest dlatego, że przetwarzanie tych danych jako szczególnie istotnych dla prywatności wiąże się ze zwiększonym ryzykiem naruszenia praw i wolności osób, których dane dotyczą (podmiotów danych). Dodatkowo, stosownie do motywu 71 rozporządzenia 2016/679, m.in. dane o stanie zdrowia powinny być zabezpieczone w sposób zapobiegający dyskryminacji osób fizycznych, właśnie ze względu m.in. na to jakiego rodzaju informacji o tej osobie dotyczą. Ochrona danych tych kategorii nie ma wprawdzie charakteru bezwzględnego, ale z tym zastrzeżeniem, że ich przetwarzanie może następować w ściśle określonych przypadkach dla realizacji tylko niezbędnych i określonych przepisami rozporządzenia 2016/679 celach, a także tylko

³ Zgodnie z art 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679 dane osobowe oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej ("osobie, której dane dotyczą"); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

⁴ Zgodnie z art 4 pkt 15 rozporządzenia 2016/679 "dane dotyczące zdrowia" oznaczają dane osobowe o zdrowiu fizycznym lub psychicznym osoby fizycznej - w tym o korzystaniu z usług opieki zdrowotnej - ujawniające informacje o stanie jej zdrowia.

⁵ Zgodnie z art 9 ust 1 rozporządzenia 2016/679 zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.

zgodnie z zasadami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych ukształtowanymi w art. 5 rozporządzenia 2016/679⁶.

Biorąc pod uwagę wskazany zakres projektowanych rozwiązań, wiążących się z przetwarzaniem danych osobowych posłów i senatorów, w tym danych szczególnych kategorii, organ nadzorczy dostrzega potrzebę objęcia tych rozwiązań **testem prywatności wraz z oceną skutków dla ochrony danych** (art. 25⁷ i 35 ust. 1⁸ rozporządzenia 2016/679). Wymóg ten nie został jednak przez projektodawcę spełniony. W szczególności wnikliwej analizy wymaga pozyskiwanie danych osobowych posłów i senatorów ujawniających ich stan zdrowia (które stanowić mogą nie tylko dane o zdrowiu, czy o aktualnym stanie fizycznym posła i senatora, ale także informacje o jego nałogu). Test prywatności ułatwiłby projektodawcy przeprowadzenie analizy ryzyka dla praw i wolności osób, których dane osobowe będą przetwarzane, jak również zweryfikowanie niezbędności wprowadzenia określonych rozwiązań i oceny zakresu

⁶ Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu"); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych"); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane ("prawidłowość"); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą ("ograniczenie przechowywania"); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność"). Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie ("rozliczalność").

⁷ Ust. 1 Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania - wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą. 2. Administrator wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby domyślnie przetwarzane były wyłącznie te dane osobowe, które są niezbędne dla osiągnięcia każdego konkretnego celu przetwarzania. Obowiązek ten odnosi się do ilości zbieranych danych osobowych, zakresu ich przetwarzania, okresu ich przechowywania oraz ich dostępności. W szczególności środki te zapewniają, by domyślnie dane osobowe nie były udostępniane bez interwencji danej osoby nieokreślonej liczbie osób fizycznych. 3. Wywiązywanie się z obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, można wykazać między innymi poprzez wprowadzenie zatwierdzonego mechanizmu certyfikacji określonego w art. 42.

⁸ Jeżeli dany rodzaj przetwarzania - w szczególności z użyciem nowych technologii - ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę.

niezbędnych danych. Celem przyjęcia regulacji pozwalających na realizację zakładanych celów regulacji (*ratio legis*), odpowiadających jednocześnie standardom ochrony wynikającym z przepisów rozporządzenia 2016/679 oraz na zagwarantowanie w przepisach prawa nakładających na posłów i senatorów prawa i obowiązki odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności dla realizacji obowiązków wynikających z projektowanych przepisów.

II. Uwagi szczegółowe.

Dyskusja na temat przetwarzania danych osobowych w trakcie przeprowadzenia **kontroli trzeźwości** odbyła się przy okazji nowelizacji⁹ przepisów Kodeksu pracy¹⁰, kiedy to akt ten został rozbudowany m.in. o przepisy art. 22^{1c}- 22^{1g} regulujące **kontrolę pracowników na obecność alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu w ich organizmach**. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych w trakcie procesu legislacyjnego zgłosił szereg uwag¹¹. Wkład ten przyczynił się do ukształtowania w przepisach prawa pracy rozwiązań zgodnych z przepisami o ochronie danych osobowych. Co istotne, także w ustawie o Straży Marszałkowskiej¹² w art. 50a w związku z ww. nowelizacją kodeksu pracy w 2023 r. zostały wprowadzone rozwiązania dotyczące badania funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej na zawartość w organizmie alkoholu lub badaniu na obecność w organizmie innego podobnie działającego środka. Przepisy te, podobnie jak przepisy Kodeksu pracy, zawierają szereg rozwiązań pozwalających chronić dane osobowe i prywatność, wprost wskazując, że przedmiotowe badania mają odbywać się w miejscu i w warunkach zapewniających poszanowanie godności i intymności funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej. W przepisach określono też zasady dokumentowania przebiegu badań, a delegacja ustawowa do wydania aktu wykonawczego, doprecyzowującego warunki, metody i sposób dokumentowania badań, wskazuje m.in. że akt ten ma być opracowany „zapewniając poszanowanie godności funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej i zasad ochrony danych osobowych”¹³.

Projektowane aktualnie rozwiązania powinny zawierać zatem konkretne gwarancje dla podmiotów, których dane szczególnej kategorii wskazane w art. 9 rozporządzenia 2016/679 będą przetwarzane w trakcie kontroli trzeźwości. Do gwarancji tych odnosi się art. 9 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679, mocą którego dopuszczalne jest przetwarzanie takich danych, gdy jest to niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i

⁹ Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 240), dalej: Kodeks pracy.

¹⁰ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.), dalej: Kodeks pracy.

¹¹ Uwagi Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (znak: DOL.401.237.2021) zgłoszone w pismach z 14 czerwca 2021 r., 10 sierpnia 2021 r., 6 października 2021 r., 27 września 2022 r.

¹² Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 607), dalej: ustawa o Straży Marszałkowskiej.

¹³ Zob. art. 50a ust. 15 ustawy o Straży Marszałkowskiej.

interesów osoby, której dane dotyczą. **Brak takich rozwiązań w projekcie pozostaje w sprzeczności z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679)**¹⁴.

Projektodawca nie określił także celu przetwarzania danych osobowych w ramach kontroli trzeźwości posłów i senatorów, co **narusza zasadę ograniczenia celu** (art. 5 ust. 1 lit. b)¹⁵. Zawarte w uzasadnieniu do projektu rozważania dotyczące szkodliwości alkoholu nie mogą zastąpić określenia w przepisach rangi ustawowej celowości projektowanych rozwiązań. W projekcie nie zawarto także rozwiązań dotyczących procedur dokumentowania przeprowadzenia badania, a także określenia katalogu danych osobowych jakie będą w trakcie badania przetwarzane, przechowywania dokumentacji oraz samego sposobu przeprowadzenia badania, uwzględniającego poszanowanie godności i intymności osoby badanej, a również warunków technicznych, które ma spełniać urządzenie wykorzystywane do kontroli trzeźwości co najmniej analogicznie jak w przypadku przepisów dedykowanych w tym zakresie badaniu funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej oraz Kodeksu pracy. Projektowane rozwiązania stoją więc w sprzeczności z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679), zasadą integralności i poufności (art. 5 ust. 1 lit. f rozporządzenia 2016/679¹⁶), zasadą ograniczenia przechowywania (art. 5 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679¹⁷) a także zasadą rozliczalności (art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679¹⁸).

Dalece niewystarczającym rozwiązaniem w **art. 2 pkt 2** projektu jest odesłanie w zakresie warunków i sposobu przeprowadzania oraz sposobu dokumentowania i weryfikacji badania w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu przy użyciu urządzenia elektronicznego dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu do przepisu art. 47 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁹, który jest w istocie delegacją do wydania rozporządzenia wykonawczego. Materia dotycząca przetwarzania danych szczególnej kategorii przez organy władzy publicznej powinna być przyjęta w przepisach rangi

¹⁴ Zgodnie z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą.

¹⁵ Zgodnie z zasadą ograniczenia celu dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami.

¹⁶ Zgodnie z zasadą integralności i poufności dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych.

¹⁷ Zgodnie z zasadą ograniczenia przechowywania dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą.

¹⁸ Zgodnie z zasadą rozliczalności administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie.

¹⁹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.), dalej: ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ustawowej. Wynika to przede wszystkim z przepisów Konstytucji RP dotyczących gwarancji poszanowania praw i wolności, w tym sfery prywatności jednostki (art. 7, art. 31 ust. 3, art. 47, art. 51 i art. 87). W aktach wykonawczych natomiast mogą być projektowane wyłącznie rozwiązania dookreślające przepisy ustaw.

Prezes Urzędu Ochrony Danych wskazuje więc na konieczność **uzupełnienia** projektowanych przepisów o szczegółowe rozwiązania w zakresie określenia w jakim celu przeprowadzane będzie to badanie i w związku z tym jakie dane osobowe posłów i senatorów będą pozyskiwane. Niezbędne jest też uregulowanie w przepisach ustawy katalogu danych osobowych jakie będą w trakcie badania przetwarzane, procedur dokumentowania przeprowadzenia badania, warunków przechowywania dokumentacji z badania i czasu przechowywania danych, jak też określenie samego sposobu przeprowadzenia badania, który powinien uwzględniać godność i prawo do intymności osoby badanej. Istotne jest również wskazanie warunków technicznych które ma spełniać urządzenie wykorzystywane do kontroli trzeźwości .

Jednocześnie pragnę zauważyć, że uwagi Prezesa UODO przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie wyrażonych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

/ - dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/